

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 11. oktobra 2007*

V zadevi C-98/06,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi členov 68 ES in 234 ES, ki ga je vložilo Högsta domstolen (Švedska) z odločbo z dne 8. februarja 2006, ki je prispela na Sodišče 20. februarja 2006, v postopku

Freeport plc

proti

Olleju Arnoldssonu,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi A. Rosas, predsednik senata, U. Lõhmus, J. Klučka (poročevalec), sodnika, P. Lindh, sodnica, in A. Arabadjiev, sodnik,

* Jezik postopka: švedščina.

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,
sodni tajnik: R. Grass,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Freeport plc M. Tagaeus in C. Björndal, odvetnika,
- za O. Arnoldssona A. Bengtsson, odvetnik,
- za Komisijo Evropskih skupnosti L. Parpala, V. Bottka in A.-M. Rouchaud-Joët, zastopniki,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 24. maja 2007

izreka naslednjo

Sodbo

- ¹ Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 6, točka 1, Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2001, L 12, str. 1).

- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo britanskega prava Freeport plc (v nadaljevanju: Freeport) in O. Arnoldssonom, ki je navedeno družbo tožil pred sodiščem, ki ni sodišče kraja, v katerem ima družba sedež.

Pravni okvir

- 3 Druga, enajsta, dvanajsta in petnajsta uvodna izjava Uredbe št. 44/2001 določajo:

„2. Določene razlike med nacionalnimi predpisi, ki urejajo pristojnost in priznanje sodnih odločb, ovirajo nemoteno delovanje notranjega trga. Nujno je potrebno sprejetje določb za poenotenje kolizijskih pravil glede pristojnosti v civilnih in gospodarskih zadevah ter za poenostavitev formalnosti, s ciljem hitrega in enostavnega priznanja ter izvršitve sodnih odločb držav članic, ki jih zavezuje ta uredba.

[...]

11. Pravila o pristojnosti morajo biti čimbolj predvidljiva in morajo temeljiti na načelu, da se pristojnost praviloma določa po stalnem prebivališču toženca, pri čemer mora taka pristojnost vedno obstajati, razen v nekaterih točno opredeljenih primerih, v katerih je zaradi predmeta pravde ali avtonomije strank upravičena druga navezna okoliščina. [...]

12. Poleg stalnega prebivališča toženca mora obstajati tudi alternativna podlaga pristojnosti, ki temelji na tesni povezavi med sodiščem in sporom, ali ki je v interesu ustreznosti sodnega varstva.

[...]

15. V interesu ustreznega sodnega varstva je treba čimbolj zmanjšati možnost sočasnih postopkov in zagotoviti, da v dveh državah članicah niso izdane nezdružljive sodne odločbe. [...]"

- 4 Člen 2(1) navedene uredbe, ki je naveden v njenem Poglavju II, Oddelek 1, z naslovom „Splošne določbe“, določa:

„Ob upoštevanju določb te uredbe so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici ne glede na njihovo državljanstvo tožene pred sodišči te države članice.“

- 5 Člen 3 iste uredbe, ki je prav tako del Poglavja II, Oddelek 1, določa:

„1. Osebe s stalnim prebivališčem v državi članici so lahko tožene pred sodišči druge države članice samo na podlagi pravil, opredeljenih v oddelkih od 2 do 7 tega poglavja.

2. Zoper te osebe zlasti ni dovoljeno uporabiti nacionalnih pravil o pristojnosti iz Priloge I.“

6 Člen 5 Uredbe št. 44/2001, ki je naveden v Oddelku 2 Poglavja II, z naslovom „Posebna pristojnost“, določa, da je lahko oseba s stalnim prebivališčem v državi članici pod nekaterimi pogoji tožena v drugi državi članici.

7 Poleg tega člen 6, točki 1 in 2, iste uredbe, ki je prav tako del Oddelka 2, določa:

„Oseba s stalnim prebivališčem v državi članici je lahko tožena tudi:

1. če je ena od več toženih oseb, tudi pred sodiščem kraja, kjer ima ena od njih stalno prebivališče, če so tožbeni zahtevki med seboj tako tesno povezani, da jih je smotrno obravnavati in o njih odločati skupaj, da bi se s tem izognili tveganju nezdružljivosti sodnih odločb, ki bi lahko bile posledica ločenih postopkov;
2. v tožbi glede garancij ali v drugih intervencijskih tožbah, pred sodiščem, kjer teče prvotni postopek, razen če je bil ta postopek začet samo z namenom, izvzeti to osebo iz pristojnosti sodišča, ki bi bilo pristojno v tej zadevi.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 8 Družba, s katero je sodeloval O. Arnoldsson, je od leta 1996 izvajala projekte gradnje trgovskih centrov, vrste „tovarniške prodajalne“, v različnih krajih po Evropi. Družba Freeport je pri tej družbi kupila več takih projektov, med drugimi najboljšejšega med njimi, projekt v Kungsbacki (Švedska).
- 9 Na sestanku 11. avgusta 1999 sta O. Arnoldsson in generalni direktor družbe Freeport sklenila ustni dogovor, da O. Arnoldsson ob otvoritvi tovarniške prodajalne v Kungsbacki osebno prejme plačilo 500.000 GBP za uspešno opravljeno delo.
- 10 Družba Freeport je s pisnim prevzemom obveznosti z dne 27. avgusta 1999 potrdila navedeni ustni dogovor, pri čemer je dodala tri pogoje za plačilo provizije. O. Arnoldsson je sprejel pogoje, pri čemer je eden izmed njih določal, da bo plačilo, ki ga bo prejel, plačala družba, ki bo postala lastnik centra v kraju Kungsbacka. Družba Freeport je po novih pogajanjih O. Arnoldssonu poslala pisno potrditev, z datumom 13. september 1999, o dogovoru, sklenjenem z njim (v nadaljevanju: dogovor).
- 11 Tovarniška prodajalna v Kungsbacki, ki je bila uradno odprta 15. novembra 2001, je last družbe švedskega prava Freeport Leisure (Švedska) AB (v nadaljevanju: Freeport AB), ki prodajalno tudi upravlja. Ta družba pa je v 100-odstotni lasti hčerinske družbe družbe Freeport.
- 12 O. Arnoldsson je zahteval plačilo provizije, za katero je bil dogovorjen z družbo Freeport, tako od družbe Freeport AB kot od družbe Freeport. Družba Freeport AB je zavrnila zahtevo z obrazložitvijo, da ni stranka dogovora in da poleg tega ni obstajala na dan, ko je bil sklenjen dogovor.

- 13 Ker O. Arnoldsson ni uspel z zahtevo, je 5. februarja 2003 pri Göteborgs tingsrätt zoper ti družbi vložil tožbo za solidarno plačilo zneska 500.000 GBP ali njegovo protivrednost v švedski valuti, skupaj z obrestmi.
- 14 Za določitev pristojnosti tega sodišča glede družbe Freeport je O. Arnoldsson zahtevke utemeljil s členom 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001.
- 15 Družba Freeport je vložila ugovor na podlagi dejstva, da nima sedeža na Švedskem in da ni dovolj tesne zveze med zahtevki, da bi bila v smislu navedene določbe upravičena pristojnost Göteborgs tingsrätt. Družba Freeport je v zvezi s tem zatrjevala, da je podlaga tožbe, vložene proti njej, pogodba, medtem ko je podlaga tožbe, vložene proti družbi Freeport AB, delikt ali kvazidelikt, ker ni bilo pogodbenega razmerja med O. Arnoldssonom in to družbo. Ta razlika med pravnima podlagama tožb, vloženih proti družbama Freeport AB in Freeport, naj bi bila taka, da ne omogoča uporabe člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, saj ni mogoče dokazati nobene zveze med obema zahtevkoma.
- 16 Göteborgs tingsrätt je zavrnilo ugovor nedopustnosti.
- 17 Družba Freeport je pri Hovrätten för Västra Sverige vložila pritožbo, ki je bila zavrnjena.
- 18 Ta družba je nato zadevo predložila Högsta domstolen, ki v predložitveni odločbi navaja, da je Sodišče v sodbi z dne 27. septembra 1988 v zadevi Kalfelis (189/87, Recueil, str. 5565) razsodilo, da pristojno sodišče na podlagi člena 5, točka 3,

Konvencije z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32, v nadaljevanju: Bruseljska konvencija) pri odločanju o tožbi, ki temelji na deliktu, ni pristojno za odločanje o drugih elementih iste tožbe, katerih podlaga niso delikti. Po mnenju predložitvenega sodišča je Sodišče glede tega v točki 50 sodbje z dne 27. oktobra 1998 v zadevi Réunion européenne in drugi (C-51/97, Recueil, str. I-6511) odločilo, da ni mogoče šteti, da med dvema zahtevkoma v eni odškodninski tožbi, ki sta vložena proti različnim toženim strankam, od katerih eden temelji na pogodbeni odgovornosti, drugi pa na deliktni odgovornosti, obstaja medsebojna zveza. Predložitveno sodišče želi tudi preveriti, ali je zahtevek glede Freeport AB pogodbene narave, čeprav se glede obveznosti te družbe nista zavezala ne njen pravni zastopnik ne njen pooblaščenec.

- 19 Isto predložitveno sodišče poleg tega poudarja, da je Sodišče v točkah 8 in 9 zgoraj navedene sodbje Kalfelis razsodilo, da je treba izjemo, navedeno v členu 6, točka 1, Bruseljske konvencije, ki odstopa od načela, da se pristojnost praviloma določa po stalnem prebivališču tožene stranke, razlagati tako, da ta ne more omajati obstoja tega načela, med drugim z dopustitvijo tožeči stranki, da vloži zahtevek zoper več toženih strank le s ciljem, da odtegne eno od njih od sodišč države, v kateri ima stalno prebivališče. Vendar predložitveno sodišče poudarja, da čeprav člen 6, točka 2, Uredbe št. 44/2001 izrecno navaja tak položaj, to ne velja za točko 1 istega člena. Sprašuje se, kako je treba v zvezi s tem razlagati navedeno točko 1.

- 20 Predložitveno sodišče se poleg tega sprašuje, ali je treba verjetnost, da se dopusti tožba proti toženi stranki pred sodišči države, v kateri ima stalno prebivališče, presojati drugače pri preučitvi vprašanja tveganja nezdružljivosti sodnih odločb iz člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001. Družba Freeport pred tem sodiščem navaja, da ni nobenega tveganja nezdružljivosti sodb. Po njenem mnenju v švedskem pravu dogovori ne morejo zavezovati tretjih k plačilu, v obravnavani zadevi družbo Freeport AB. Družba Freeport je na podlagi tega ugotovila, da tožba, vložena proti

družbi Freeport AB, nima pravne podlage in da je bila vložena le zato, da bi bilo mogoče družbo Freeport tožiti pred švedskim sodiščem.

- 21 V teh okoliščinah je Högsta domstolen prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. Ali ima tožba, ki temelji na zatrjevani obveznosti plačila, ki bremeni kapitalsko družbo in izhaja iz prevzete obveznosti, pogodbeno naravo in je treba zanjo uporabiti člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, čeprav oseba, ki je prevzela obveznost, v tem času ni bila pravni zastopnik družbe niti njen pooblaščenec?
2. Pri pritrdilnem odgovoru na prvo vprašanje: ali je pri sodni pristojnosti, poleg pogojev, izrecno navedenih v členu 6, točka 1, prvi pogoj ta, da tožba proti toženi osebi, vložena pri sodišču države, v kateri ima tožena oseba stalno prebivališče, ni bila vložena le zato, da bi o zahtevi proti drugi toženi osebi odločalo drugo sodišče oziroma ne tisto, ki bi bilo običajno pristojno?
3. Pri nikalnem odgovoru na drugo vprašanje: ali je treba verjetnost, da je tožba, vložena pri sodišču države, v kateri ima tožena oseba stalno prebivališče, dopustna, presojati drugače takrat, ko se obravnava vprašanje tveganja nezdržljivosti sodnih odločb iz člena 6, točka 1?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 22 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem sprašuje, ali je tožba, ki temelji na zatrjevani obveznosti plačila, ki bremeni kapitalsko družbo in izhaja iz prevzete obveznosti, pogodbene narave in je treba zanjo uporabiti člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, čeprav oseba, ki je prevzela obveznost, v tem času ni bila pravni zastopnik družbe niti njen pooblaščenec.

Sodišču predložena stališča

- 23 Stranke v postopku v glavni stvari in Komisija Evropskih skupnosti opozarjajo, da pojma „v zadevah v zvezi s pogodbenimi razmerji“ ni mogoče razlagati tako, da se nanaša na položaj, v katerem ni nobene obveznosti, ki jo je ena stranka svobodno prevzela do druge. Glede tega napotujejo na sodno prakso Sodišča v zvezi s členom 5, točka 1, Bruselske konvencije, katere določbe so v bistvu enake kot določbe Uredbe št. 44/2001 (glej zlasti sodbo z dne 17. junija 1992 v zadevi Handte, C-26/91, Recueil, str. I-3967, točka 15, zgoraj navedeno sodbo Réunion européenne in drugi, točka 17, in sodbo z dne 17. septembra 2002 v zadevi Tacconi, C-334/00, Recueil, str. I-7357, točka 23).
- 24 Družba Freeport je na podlagi te navedbe sklepala, da med družbo Freeport AB in O. Arnoldssonom ni pogodbenega razmerja, ker prva ni prevzela obveznosti do druge. Zatrjuje, da noben pravni zastopnik ali pooblaščenec družbe Freeport AB ni

prevzel nobene obveznosti do navedene osebe in da ta družba tudi ni odobrila dogovora za plačilo dolgovanega zneska.

- 25 O. Arnoldsson priznava, da na dan sklenitve dogovora nobena družba ni bila lastnik tovarniške trgovine v Kungsbacki, ki še ni bila odprta. Pojasnjuje, da tistega dne ni bilo pravnega zastopnika ali pooblaščenca, ki bi lahko zastopal družbo Freeport AB. Vendar zatrjuje, da je družba Freeport sklenila dogovor zase in za bodoče družbe, lastnice navedene trgovine, ter da je na podlagi takega dogovora dala navodila bodoči družbi, to je družbi Freeport AB, da O. Arnoldssonu izplača dolgovano vsoto. Poleg tega naj bi družba Freeport AB s pridružitvijo skupini Freeport sprejela svojo obveznost plačila.
- 26 Zato O. Arnoldsson meni, da obveznost iz tega dogovora, ki jo je družba Freeport AB svobodno sprejela, brez dvoma ni nepogodbene narave, ampak sodi med pogodbena razmerja. Za uporabo člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 tudi navaja, da je tožba, vložena tako proti družbi Freeport AB kot proti družbi Freeport, tožba na podlagi pogodbene odgovornosti.
- 27 Komisija meni, da mora nacionalno sodišče preučiti pravno razmerje med družbo Freeport AB in O. Arnoldssonom, da se določi, ali se lahko to razmerje šteje za pogodbeno. To sodišče se lahko opre na vse dejanske in pravne okoliščine postopka v glavni stvari, da ugotovi, ali je bila družba Freeport v trenutku sklenitve dogovora pravni zastopnik oziroma pooblaščenec družbe Freeport AB.
- 28 Vendar Komisija meni, da prvo zastavljeno vprašanje ni upoštevno za razlago člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, tako da na to vprašanje ni treba odgovoriti.

29 Po njenem mnenju je namreč bistvo navedenega vprašanja, ali se lahko člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 razlaga v smislu ugotovitev v točki 50 zgoraj navedene sodbe Réunion européenne in drugi. Dejanski in pravni okvir spora o glavni stvari naj bi bil torej povsem drugačen od okvira te sodbe. V nasprotju z navedeno sodbo Réunion européenne in drugi, pri kateri je bila tožba v postopku v glavni stvari vložena pred sodiščem države članice, v kateri nobena od toženih oseb ni imela stalnega prebivališča, naj bi se v tej sodbi spor o glavni stvari nanašal na uporabo člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, ker je O. Arnoldsson tožbo vložil pri švedskem sodišču, pristojnem za območje, na katerem ima sedež družba Freeport AB. Po mnenju Komisije je točka 50 zgoraj navedene sodbe Réunion européenne in drugi le napotitev na splošno pravilo, da je treba izjemo od načela pristojnosti, ki temelji na stalnem prebivališču tožene osebe, razlagati ozko.

30 Če bi Sodišče presodilo, da je treba odgovoriti na prvo vprašanje, Komisija zatrjuje, da razlika med zahtevkom, ki temelji na pogodbi, in zahtevkom, ki temelji na deliktu, ne izključuje uporabe člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, vendar jo nacionalno sodišče lahko upošteva v okviru presoje pogoja, ali obstaja taka stopnja povezanosti med zahtevki, ki upravičuje, da se jih preuči in o njih razsodi sočasno, da bi se s tem izognili tveganju nezdružljivosti sodnih odločb, ki bi lahko bile posledica ločenih postopkov.

Odgovor Sodišča

31 Glede na ustaljeno sodno prakso mora Sodišče v okviru postopka sodelovanja z nacionalnimi sodišči iz člena 234 ES podati predložitvenemu sodišču uporaben odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. S tega vidika lahko, odvisno od primera, Sodišče preoblikuje vprašanje, ki mu je bilo postavljeno (sodba z dne 23. marca 2006 v zadevi FCE Bank, C-210/04, ZOdl., str. I-2803, točka 21 in navedena sodna praksa).

- 32 V zvezi s tem je treba opozoriti, da predložitveno sodišče sprašuje, ali je taka tožba, kot jo je O. Arnoldsson vložil proti družbi Freeport AB, pogodbene narave, pri čemer to sodišče izhaja iz premise, da se člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 uporablja le pri enakih pravnih podlagah tožb, vloženih proti različnim toženim osebam pred sodišči kraja stalnega prebivališča ene izmed njih.
- 33 Posledično je treba preučiti, ali je ta premisa v skladu z Uredbo št. 44/2001, tako da se preuči, ali se člen 6, točka 1, te uredbe uporablja, če imajo tožbe, vložene proti več toženim osebam pred sodišči kraja stalnega prebivališča ene izmed njih, različne pravne podlage.
- 34 Glede tega velja, da je pristojnost iz člena 2 Uredbe št. 44/2001, in sicer pristojnost sodišč države članice na ozemlju, na katerem ima tožena stranka stalno prebivališče, splošno načelo in da ta uredba le kot odstopanje od tega načela določa pravila o posebni pristojnosti v taksativno naštetih primerih, v katerih je toženo stranko mogoče ali se jo mora, odvisno od primera, tožiti pri sodišču druge države članice (glej sodbo z dne 13. julija 2006 v zadevi Reisch Montage, C-103/05, ZOdl., str. I-6827, točka 22 in navedena sodna praksa).
- 35 Poleg tega iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je treba navedene določbe o posebni pristojnosti razlagati ozko, kar ne dopušča razlage zunaj primerov, ki so izrecno navedeni v Uredbi št. 44/2001 (zgoraj navedena sodba Reisch Montage, točka 23 in navedena sodna praksa).

- 36 Kot namreč izhaja iz enajste uvodne izjave Uredbe št. 44/2001, morajo biti pravila o pristojnosti čim predvidljivejša in morajo temeljiti na načelu, da se pristojnost praviloma določa po stalnem prebivališču toženca, pri čemer mora taka pristojnost vedno obstajati, razen v nekaterih natančno opredeljenih primerih, v katerih je zaradi predmeta pravde ali avtonomije strank upravičena druga navezna okoliščina.
- 37 Glede posebne pristojnosti, določene v členu 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, ta določba predvideva, da je oseba lahko tožena, če je ena od več toženih oseb, tudi pred sodiščem kraja, kjer ima ena od njih stalno prebivališče, če „so tožbeni zahtevki med seboj tako tesno povezani, da jih je smotrno obravnavati in o njih odločati skupaj, da bi se s tem izognili tveganju nezdružljivosti sodnih odločb, ki bi lahko bile posledica ločenih postopkov“.
- 38 Iz člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 ne izhaja, da bi bila istovetnost pravnih podlag tožb, vloženih proti različnim toženim osebam, del pogojev, določenih za uporabo te določbe.
- 39 Kot je bilo že odločeno za uporabo člena 6, točka 1, Bruselske konvencije, je treba preveriti, ali obstaja med različnimi zahtevki, ki jih je vložil isti vlagatelj proti različnim toženim osebam, medsebojna zveza, tako da obstaja interes, da se jih presoja skupaj, da bi se s tem izognili tveganju nezdružljivosti sodnih odločb, ki bi lahko bile posledica ločenih postopkov (glej zgoraj navedeno sodbo Kalfelis, točka 13).

- 40 Sodišče je opredelilo, da za to, da bi se za sodne odločbe lahko štelo, da so si nasprotujoče, ne zadošča, da obstaja neskladje med rešitvami spora, ampak mora priti do neskladja v okviru istega dejanskega in pravnega stanja (sodba z dne 13. julija 2006 v zadevi Roche Nederland in drugi, C-539/03, ZOdl., str. I-6535, točka 26).
- 41 O obstoju medsebojne zveze med različnimi zahtevki, vloženimi pred nacionalnim sodiščem, presoja nacionalno sodišče, kar pomeni, da presoja o tem, ali obstaja tveganje nezdržljivosti sodnih odločb, ki bi lahko bile posledica ločenih postopkov, in pri tem upošteva vsa potrebna dejstva iz spisa, kar ga, odvisno od primera in ne da bi bilo to potrebno za presojo, lahko vodi k upoštevanju pravnih podlag tožb, vloženih pred tem sodiščem.
- 42 Te razlage ni mogoče izpodbijati s točko 50 zgoraj navedene sodbe Réunion européenne in drugi.
- 43 Kot je Komisija pravilno poudarila, ima navedena sodba dejanski in pravni okvir, ki je drugačen kot v sporu o glavni stvari. Prvič, v tej sodbi se obravnava uporaba člena 5, točki 1 in 3, Bruseljske konvencije in ne uporaba člena 6, točka 1, iste konvencije.
- 44 Drugič, navedena sodba naj bi se v nasprotju s to zadevo nanašala na kumulacijo posebne pristojnosti, ki temelji na členu 5, točka 3, Bruseljske konvencije, za presojo tožbe, ki je deliktne narave, in druge posebne pristojnosti za presojo tožbe, ki je pogodbene narave, z obrazložitvijo, da obstaja medsebojna zveza med obema

tožbama. Povedano drugače, zgoraj navedena sodba Réunion européenne in drugi, se nanaša na tožbo, ki je bila vložena pri sodišču države članice, v kateri nobena od toženih oseb v postopku v glavni stvari ni imela stalnega prebivališča, medtem ko je bila tožba v sporu o glavni stvari vložena na podlagi člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, pri sodišču kraja, kjer ima ena od toženih oseb v glavni stvari sedež.

45 Sodišče je v okviru člena 5, točka 3, Bruseljske konvencije, lahko ugotovilo, da ni mogoče šteti, da med zahtevkoma v tožbi, ki sta vložena proti različnim toženim osebam, od katerih eden temelji na pogodbeni odgovornosti, drugi pa na deliktne odgovornosti, obstaja medsebojna zveza (zgoraj navedena sodba Réunion européenne in drugi, točka 50).

46 Če bi se dopustilo, da se pristojnost, ki temelji na členu 5 Uredbe št. 44/2001 in je posebna pristojnost, določena za taksativno naštete primere, lahko uporabi kot podlaga za odločanje o drugih tožbah, bi se s tem poseglo v strukturo navedene uredbe. Nasprotno pa, če temelji pristojnost sodišča na členu 2 navedene uredbe, kot v sporu o glavni stvari, morebitna uporaba člena 6, točka 1, iste uredbe, postane mogoča, če so izpolnjeni pogoji, ki so naštet v tej določbi in navedeni v točkah 39 in 40 te sodbe, ne da bi bilo nujno, da so pravne podlage vloženih tožb enake.

47 Glede na zgornje ugotovitve je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da dejstvo, da imajo zahtevki, vloženi proti več toženim osebam, različne pravne podlage, ni ovira za uporabo te določbe.

Drugo vprašanje

- 48 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je prvi pogoj za uporabo člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 ta, da tožba ni bila vložena proti več toženim osebam le zato, da bi se eno izmed njih izvzelo iz pristojnosti sodišč države članice, v kateri ima stalno prebivališče.

Sodišču predložena stališča

- 49 O. Arnoldsson in Komisija menita, da za posebno pristojnost, določeno v členu 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, v nasprotju s tisto, predvideno v točki 2 istega člena, ne velja pogoj, da se tožbe ne sme vložiti le zato, da bi se toženo osebo izvzelo iz pristojnosti sodišča kraja, kjer ima stalno prebivališče. Ugotavljata namreč, da je pogoj iz člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 v zvezi z obstojem medsebojne zveze med zahtevki, dovolj strog, da se prepreči nevarnost zlorabe pravil o pristojnosti.
- 50 Nasprotno pa družba Freeport meni, da ta nevarnost upravičuje, da za uporabo člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 velja isti pogoj kot tisti, naveden v točki 2 istega člena. Na eni strani naj bi bil slednji pogoj, da je prepovedano zlorabiti pravila sodne pristojnosti, ki so določena z navedeno uredbo, splošno načelo, ki ga je treba upoštevati tudi pri uporabi člena 6, točka 1, navedene uredbe. Na drugi strani naj bi uporabo takega pogoja upravičilo zlasti načelo pravne varnosti in zahteva, da se ne sme kršiti načela, po katerem je tožena oseba lahko tožena le pred sodiščem kraja stalnega prebivališča.

Odgovor Sodišča

- 51 Kot je predložitveno sodišče pravilno poudarilo, člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, izrecno ne določa primera, v nasprotju s točko 2 istega člena, v katerem je bila tožba vložena le z namenom, da bi se toženo osebo izvzelo iz pristojnosti njenega sodišča. Komisija je v zvezi s tem navedla, da so države članice ob spremembi Bruseljske konvencije zavrnilo, da bi bil pogoj iz člena 6, točka 2, vključen v člen 6, točka 1, ker so menile, da je splošni pogoj obstoja medsebojne zveze objektivnejši.
- 52 Treba je opozoriti, da je Sodišče, potem ko je navedlo možnost, da bi tožeča oseba lahko vložila zahtevek proti več toženim osebam le z namenom, da bi eno izmed njih izvzelo iz pristojnosti sodišča države, v kateri ima stalno prebivališče, v zgoraj navedeni sodbi Kalfelis ugotovilo, da je za izključitev take možnosti potrebno, da obstaja zveza med zahtevki, vloženimi proti vsaki od toženih oseb. Sodišče je presodilo, da se pravilo, določeno v členu 6, točka 1, Bruseljske konvencije, uporabi, če so zahtevki, vloži proti različnim toženim osebam, medsebojno povezani ob vložitvi, namreč ko obstaja interes, da se jih preuči in o njih razsodi skupaj, da se s tem prepreči tveganje nezdružljivosti sodnih odločb, ki bi lahko bilo posledica ločenih postopkov.
- 53 Zahteva po medsebojni zvezi ne izhaja iz besedila člena 6, točka 1, Bruseljske konvencije, ampak jo je iz te določbe izvedlo Sodišče, da bi preprečilo, da bi s to določbo predpisano načelo pristojnosti sodišča države, v kateri ima tožena stranka sedež, postavilo pod vprašaj obstoj tega načela (zgoraj navedena sodba Kalfelis, točka 8). Ta zahteva je bila pozneje potrjena z zgoraj navedeno sodbo Réunion

européenne in drugi (točka 48) in izrecno sprejeta v besedilo člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, ki je nasledila Bruseljsko konvencijo (zgoraj navedena sodba Roche Nederland in drugi, točka 21).

- 54 V teh okoliščinah je treba na vprašanje odgovoriti, da se člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 uporabi, če so zahtevki, vloženi proti različnim toženim osebam, medsebojno povezani ob vložitvi, namreč ko obstaja interes, da se jih preuči in o njih razsodi skupaj, da se s tem prepreči tveganje nezdrumljivosti sodnih odločb, ki bi lahko bilo posledica ločenih postopkov, ne da bi bilo poleg tega treba posebej dokazati, da zahtevki niso bili vloženi le z namenom, da bi se eno izmed toženih oseb izvzelo iz pristojnosti sodišč države članice, v kateri ima stalno prebivališče.

Tretje vprašanje

- 55 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali se pri preučitvi tveganja nezdrumljivosti sodnih odločb, navedenega v členu 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, upošteva možnost, da se ugotovi tožbi, vloženi proti toženi osebi pred sodiščem države, v kateri ima ta stalno prebivališče.
- 56 Vendar iz navedb predložitvenega sodišča izhaja, da je bilo to vprašanje postavljeno na podlagi premise, da bi morali zahtevki, zato da bi bili medsebojno povezani, imeti isto pravno podlago. V takem smislu je namreč družba Freeport navedla, da ni nobenega tveganja nezdrumljivosti sodnih odločb, saj naj po švedskem pravu dogovori ne bi mogli zavezovati tretjih k plačilu, in da naj zato tožba, vložena proti družbi Freeport AB, ne bi imela zakonite podlage.

57 Člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 se torej, kot je bilo odgovorjeno že pri prvem vprašanju, lahko uporabi, kadar imajo tožbe, vložene proti različnim toženim osebam, različne pravne podlage.

58 Ob upoštevanju tega odgovora na tretje vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

59 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

- 1. Člen 6, točka 1, Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba razlagati tako, da dejstvo, da imajo zahtevki, vloženi proti več toženim osebam, različne pravne podlage, ni ovira za uporabo te določbe.**

2. Člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 se uporabi, če so zahtevki, vloženi proti različnim toženim osebam, medsebojno povezani ob vložitvi, namreč ko obstaja interes, da se jih preuči in o njih razsodi skupaj, da se s tem prepreči tveganje nezdržljivosti sodnih odločb, ki bi lahko bilo posledica ločenih postopkov, ne da bi bilo poleg tega treba posebej dokazati, da zahtevki niso bili vloženi le z namenom, da bi se eno izmed toženih oseb izvzelo iz pristojnosti sodišč države članice, v kateri ima stalno prebivališče.

Podpisi